

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Samenvattend auditrapport

2012

Koninkrijksrelaties

(IV)

Samenvattend auditrapport 2012

Koninkrijksrelaties (IV)

15 maart 2013

Auteurs

[Redacted]

Inlichtingen

Auditdienst Rijk

Postbus 20201

2500 EE Den Haag

[Redacted]

Inhoud

1	Samenvatting	5
	1.1 Controle financiële overzichten	5
	1.2 Onderzoek financieel en materieelbeheer	5
	1.3 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	5
2	Inleiding	7
	2.1 Doel en doelgroepen	7
	2.2 Wettelijke taak	7
3	Controle financiële overzichten	9
	3.1 Inleiding	9
	3.2 Goedkeurende controleverklaring	9
	3.3 Overige bevindingen	9
4	Onderzoek financieel en materieelbeheer	11
	4.1 Inleiding	11
	4.2 Overzicht van bevindingen beheer naar ontstaansjaar en impact	12
	4.3 Bevindingen in het beheer 2012 zijn in aantal en ernst toegenomen	13
	4.3.1 Totstandkomingsproces jaarverslag ontoereikend	13
	4.3.2 Ontoereikend beheer bij de administratie van verplichtingen, voorschotten en andere saldibalansadministraties	13
	4.3.3 Vertegenwoordigingen: vervuilde administraties	14
	4.3.4 Onzekerheid over de rechtmatigheid projectuitgaven Sona (en daarmee afgewikkelde voorschotten)	14
	4.3.5 Oprichting besloten vennootschap zonder overleg met de Rekenkamer, zonder ministerraadsbesluit en zonder de Staten-Generaal te informeren	15
	4.4 Afwikkeling tekortreeks en boedelscheiding nog niet afgerond	15
	4.4.1 Geen voortgang op afwikkeling tekortreeks	15
	4.4.2 Inzicht in status boedelscheiding niet transparant	16
5	Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering	18
Bijlage	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	20

1 Samenvatting

1.1 Controle financiële overzichten

Goedkeurende controleverklaring

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2012 van Koninkrijksrelaties (IV). Dat houdt in dat de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld conform de wet- en regelgeving. Dit betekent ook dat de verantwoording over de rechtmatigheid in de bedrijfsvoeringsparagraaf een juist en volledig beeld geeft van de rechtmatigheid van de begrotingsuitvoering in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Verder hebben wij vastgesteld dat de in het jaarverslag opgenomen informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (de zogenoemde niet-financiële informatie) niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

In 2012 hebben wij vastgesteld dat de betaling van circa € 1 miljoen aan werkkapitaal aan de Saba Statia Cable System BV onrechtmatig is. Over de rechtmatigheid van de besteding van subsidies door de Stichting ontwikkeling Nederlandse Antillen bestaat onzekerheid. Het gaat hier om circa € 50 miljoen.

1.2 Onderzoek financieel en materieelbeheer

De uitkomsten van ons onderzoek naar het financieel en materieelbeheer van alle generieke processen hebben wij gedaan in het kader van onze controle van begrotingshoofdstuk VII. De in ons samenvattend auditrapport bij hoofdstuk VII gerapporteerde bevindingen gelden ook voor Koninkrijksrelaties. Specifiek voor het financieel en materieelbeheer van Koninkrijksrelaties in 2012 waren de volgende twee bevindingen.

De kwaliteit van de gevoerde administraties en van het totstandkomingsproces van de jaarrekening is onvoldoende. Zo ontbreekt het aan voldoende kennis en ervaring waardoor onnodige fouten in de administratie worden gemaakt. Voor de totstandkoming van de jaarrekening is Koninkrijksrelaties afhankelijk van één medewerker en is daarmee kwetsbaar. Ook zijn de rollen en verantwoordelijkheden van zowel FEZ, DG-control als Koninkrijksrelaties vaak niet helder of worden niet goed ingevuld of opgepakt. Veelvuldig moet het management maatregelen nemen om erger te voorkomen. Wij adviseren het management de komende periode een verbeterplan te starten waarin maatregelen zijn uitgewerkt waarin tevens de deadlines, actoren, verantwoordelijken en wijze van monitoring op de voortgang van de acties, is opgenomen. En waarbij de nauwgezette bewaking van de voortgang periodiek aan het hoogste management wordt gerapporteerd.

De oprichting namens de Staat der Nederlanden van Saba Statia Cable System BV heeft op een weinig transparante wijze plaatsgevonden. De in de Comptabiliteitswet voorgeschreven procedure voor oprichting is niet gevolgd. De Rekenkamer, de ministerraad en de Staten-Generaal hebben een rol in die procedure. Het gebruik van een administratiekantoor, directievoering door vennootschappen, het niet-benoemen van toezichthoudende commissarissen en het overmaken van geld bestemd voor de BV op een rekening bij een stichting, waar een advocatenfirma de directie voert, maken de oprichting en het beheer ondoorzichtig. Wij adviseren om de afwijking van de in de Comptabiliteitswet voorgeschreven oprichtingsprocedure te melden aan Rekenkamer, ministerraad en Staten-Generaal. En wij adviseren om de eigendom van de aandelen onmiddellijk op naam van de Staat der Nederlanden te laten zetten. Nu bezit de Staat slechts het recht om de eigendom van de aandelen (om niet) te verwerven.

1.3 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

Dit onderzoek heeft geen vermeldenswaardige bijzonderheden opgeleverd.

2 Inleiding

2.1 Doel en doelgroepen

Voor u ligt het samenvattend auditrapport 2012 over de uitkomsten van de wettelijke taak ten aanzien van Koninkrijksrelaties. Het rapport bevat de belangrijkste uitkomsten van ons onderzoek, waaronder de controleverklaring bij de in het jaarverslag 2012 van Koninkrijksrelaties (IV) opgenomen financiële overzichten.

Het rapport is opgesteld voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het rapport wordt tevens verstrekt aan de leden van het audit committee¹, de president van de Algemene Rekenkamer en de minister van Financiën. Met dit rapport ondersteunt de Auditdienst Rijk de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in zijn verantwoordelijkheid voor het opmaken van het jaarverslag en voor de bedrijfsvoering van het ministerie.

2.2 Wettelijke taak

Dit rapport bevat de uitkomsten van de uitvoering van de wettelijke taak, zoals bedoeld in artikel 66 van de Comptabiliteitswet 2001. Het rapport is als volgt ingedeeld:

- de controle van de financiële overzichten (hoofdstuk 3);
- het onderzoek naar het financieel en materieelbeheer (hoofdstuk 4);
- het onderzoek naar de totstandkoming van de informatie over het beleid en de bedrijfsvoering (hoofdstuk 5);
- de controleverklaring (bijlage).

---

¹ Het audit committee wordt voorgezeten door de secretaris-generaal; de directeur Financieel-Economische Zaken is één van de leden.

3 Controle financiële overzichten

Wij hebben de financiële overzichten gecontroleerd en akkoord bevonden.

3.1 Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak controleren wij of de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten een getrouw beeld geven van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering en zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften zoals die zijn vastgelegd in de Comptabiliteitswet 2001 en de Rijksbegrotingsvoorschriften 2013.

Onze controle vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende beroepsvoorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten. Het materieel belang is bepalend voor de strekking van het oordeel in de controleverklaring. De materialiteit voor de verantwoordingsstaat en de saldibalans als geheel bedraagt 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Voorts hebben wij onderzocht of de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering (de niet-financiële informatie), voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig is met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Wij hebben de volgende in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten gecontroleerd:

- de verantwoordingsstaat over 2012 met de financiële toelichtingen daarbij;
- de saldibalans per 31 december 2012 met de toelichting daarbij;
- de in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid en de getrouwe weergave van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2012.

Wij zijn er bij de controle van deze financiële overzichten van uitgegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen. Eén van de slotwetmutaties 2012 betreft een beleidsintensivering van € 2,9 miljoen (project zeekabel), die abusievelijk niet eerder is gemeld aan de Kamer.

Hieronder gaan wij in op de belangrijkste bevindingen van de controle.

3.2 Goedkeurende controleverklaring

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij het jaarverslag 2012 van Koninkrijksrelaties (IV). Deze verklaring is opgenomen in de bijlage van dit rapport. Onze controleverklaring heeft betrekking op de financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag dat op grond van artikel 60, eerste lid van de Comptabiliteitswet 2001, tezamen met dit samenvattende auditrapport aan de minister van Financiën wordt toegezonden.

3.3 Overige bevindingen

- onzekerheid over de rechtmatigheid van door Sona bestede subsidies (zie § 4.3.5);
- oprichting SCS BV niet conform artikel 34 CW (zie § 4.3.6).

4 Onderzoek financieel en materieelbeheer

Een oplossing voor de structurele knelpunten in het financieel beheer is nog niet in zicht. De meest hardnekkige knelpunten worden gevormd door een moeizame totstandkoming van het jaarverslag en een gebrekkige administratie van de verplichtingen en de voorschotten.

4.1

Inleiding

Als onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of de geselecteerde processen van financieel en materieelbeheer voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Op het hoogste niveau geldt dat het financieel en materieelbeheer moet voldoen aan de eisen van rechtmatigheid, ordelijkheid, controleerbaarheid en dat het beheer overigens zo doelmatig mogelijk wordt ingericht. Deze eisen zijn verder uitgewerkt en samengevat in de Baseline Financieel en materieelbeheer van het ministerie van Financiën.

Bij evaluatie van onze bevindingen hanteren wij drie categorieën: licht, gemiddeld en ernstig. Dit onderscheid geeft de impact van de bevinding weer op basis van gewicht en frequentie.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) staat de verantwoording over het departementale financiële en materieelbeheer. In ons samenvattend auditrapport bij dat jaarverslag melden wij de relevante bevindingen bij de generieke processen. In dit samenvattend auditrapport melden wij de relevante bevindingen bij de voor Koninkrijksrelaties specifieke processen.

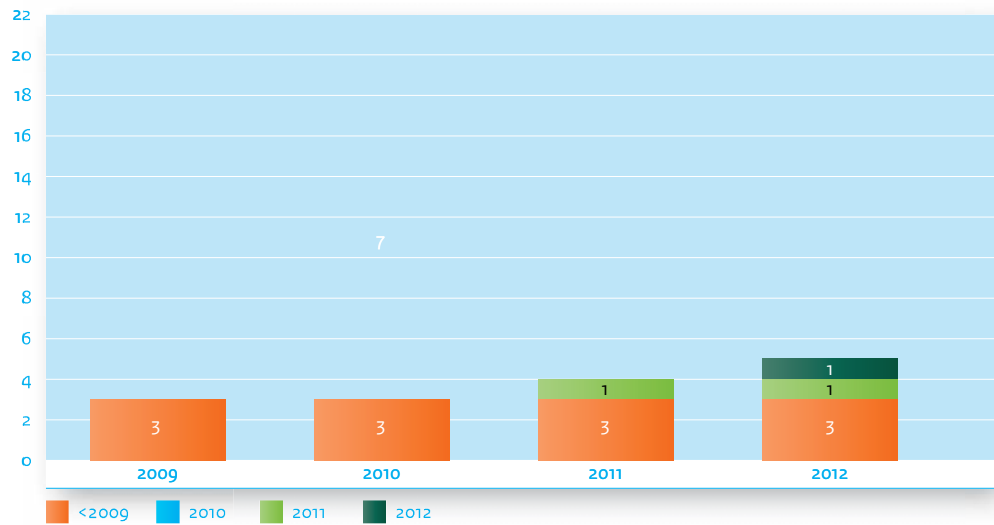
Ten behoeve van het selecteren van de te onderzoeken processen van financieel en materieelbeheer hebben wij allereerst de bedrijfsrisico's en alle daaraan gekoppelde processen in kaart gebracht. Op basis van het belang van de processen en de in die processen onderkende risico's hebben wij de volgende voor Koninkrijksrelaties specifieke processen voor een nader onderzoek in 2012 geselecteerd:

- de totstandkoming van het jaarverslag
- het voorschotten- en verplichtingenbeheer;
- de administraties van de Nederlandse vertegenwoordigingen op de eilanden;
- het beheer van de projectsubsidies voor de ontwikkeling van de (voormalige) Nederlandse Antillen;
- de afwikkeling van de boedelscheiding door de vereffeningscommissie;
- de inrichting van het beheer inzake de exploitatie van de zeekabel.

4.2

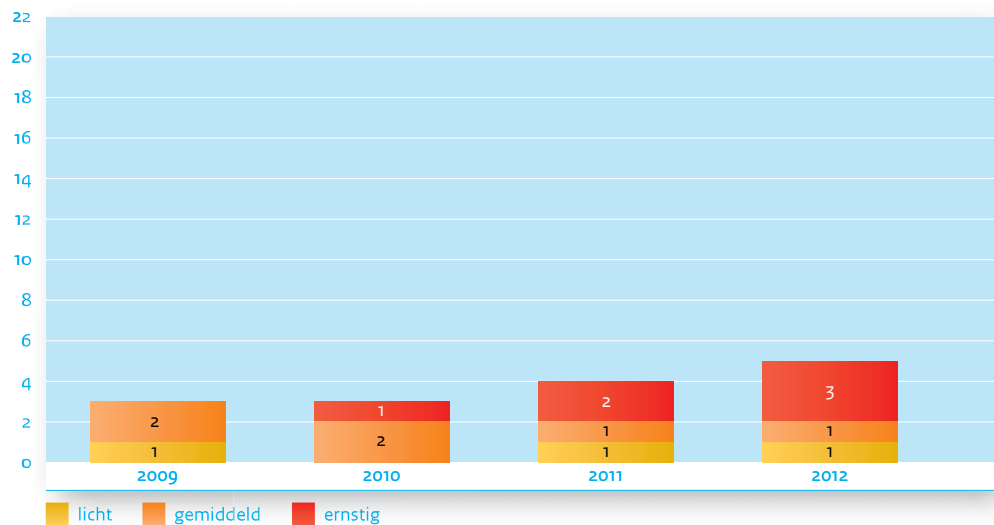
Overzicht van bevindingen beheer naar ontstaansjaar en impact

Figuur 1: Bevindingen naar ontstaansjaar (in aantallen)

Drie bevindingen zijn vóór 2009 ontstaan. Een structurele oplossing is nog niet in zicht.

Figuur 2: Bevindingen naar impact (in aantallen)

De impact hebben wij bepaald op basis het product van de frequentie en het gewicht van de bevinding. Bij de frequentie hebben we onder andere gekeken naar de spreiding in de tijd (incidenteel of structureel) en naar de spreiding binnen het departement (beperkt tot één onderdeel of departementsbreed). Bij het bepalen van het gewicht hebben wij rekening gehouden met de volgende onderwerpen:

- belang in het kader van de beleidsagenda;
- politiek of bestuurlijk belang;
- maatschappelijk belang;
- belang voor (de continuïteit van) de bedrijfsvoering;
- financieel belang.

We zien in figuur 2 dat de impact van bevindingen bij belangrijke processen groter wordt naarmate ze langer onopgelost blijven.

4.3 Bevindingen in het beheer 2012 zijn in aantal en ernst toegenomen

Figuur 3: Bevindingen in het beheer 2012

Bevindingen	Directies	2009	2010	2011	2012
1 Totstandkomingsproces jaarverslag ontoereikend	KR, DCB	■	●	●	●
2 Ontoereikend beheer bij de administratie van verplichtingen, voorschotten en andere saldi-balans-administraties	KR, DCB	▲	■	●	●
3 Vertegenwoordigingen: vervuilde administraties	KR			▲	▲
4 Onzekerheid over de rechtmatigheid van de project-uitgaven Sona	KR	■	■	■	■
5 Oprichting besloten vennootschap zonder overleg met de Rekenkamer, zonder minister-raadsbesluit en zonder de Staten-Generaal te informeren	KR				●

▲ licht ■ gemiddeld ● ernstig

4.3.1 Totstandkomingsproces jaarverslag ontoereikend

In 2011 heeft de conversie van de begrotingsadministratie het proces vertraagd, omdat veel handmatige correcties nodig waren. De voorgenomen inhoudelijke verdieping van de interne controle kon mede daardoor maar beperkt plaatsvinden. Het totstandkomingsproces van het jaarverslag verloopt ook in 2012 nog niet soepel waardoor in het eindtraject onnodig veel druk komt te liggen op de capaciteit (ook bij de auditdienst). Als dit structurele probleem niet wordt opgelost, blijft het risico bestaan dat in enig jaar het jaarverslag niet op tijd (medio maart) afkomt.

Gedurende het jaar krijgt dit proces te weinig prioriteit, waardoor in de afronding buitengewoon veel correcties in de administratie moeten worden doorgevoerd. Bovendien is op dit gebied sprake van een kennisachterstand bij de medewerkers, zijn sleutelfunctionarissen niet altijd beschikbaar, verantwoordelijkheden en/of rollen diffuus en ontbreekt een voldoende inhoudelijke sturing op het proces zowel gedurende het jaar als bij de afronding.

Wij adviseren om dit telkens terugkerende probleem structureel op te lossen. Dit kan door het aanpakken van de hiervoor genoemde oorzaken.

4.3.2 Ontoereikend beheer bij de administratie van verplichtingen, voorschotten en andere saldi-balansadministraties

Verplichtingen en voorschotten

Verplichtingen worden vaak niet tijdig vastgelegd en een onderbouwing van mutaties (bedragen) ontbreekt regelmatig. Voorschotten staan steeds langer ten onrechte open. Hoewel wij constateren dat voorschotten vaker in het juiste boekjaar worden vastgelegd, gebeurt dit toch vaak te laat. Hierdoor bestaat een onjuist en onvolledig beeld van de begrotingsuitvoering gedurende het jaar, van het kasbeslag voor de komende jaren en van de jaarverantwoording. Ook FEZ en DG control zijn afgelopen jaren bij het op orde krijgen en houden van het voorschotten- en verplichtingenbeheer van Koninkrijksrelaties te weinig in beeld geweest. Immers, op eerdere signalen is onvoldoende adequaat gereageerd waardoor het verplichtingen- en voorschottenbeheer sinds een aantal jaren niet op orde is.

In 2012 hebben wij in opdracht van de directeur Koninkrijksrelaties een onderzoek gedaan naar de oorzaken van de knelpunten in het voorschotten- en verplichtingenbeheer. De oorzaken zijn onder meer:

- onvoldoende capaciteit;
- geringe kennis en ervaring bij de medewerkers met financieel beheer aspecten;
- informatievoorziening sluit niet aan op informatiebehoefte;
- volledigheid standen verplichtingen en voorschotten niet gewaarborgd.

Wij hebben geadviseerd om in een actieplan uit te werken hoe en op welke termijn de oorzaken kunnen worden weggenomen. In het actieplan moeten onder andere de deadlines, actoren, verantwoordelijken en de wijze van monitoring op de voortgang van de acties, worden beschreven. Koninkrijksrelaties heeft schriftelijk aangegeven een aantal acties direct op te pakken. Ons beeld is dat die vooral korte termijngericht zijn en niet leiden tot de gewenste structurele oplossing. De voortgangsbewaking bij de nu benoemde acties is niet helder geregeld.

Wij adviseren voorts om met *alle* betrokken partijen goede afspraken over de rollen, taken en verantwoordelijkheden te maken.

Overige administraties

Meer dan voorgaande jaren zien we dat mutaties op (onderdelen van) de saldi-balansposten niet in de financiële administratie worden vastgelegd. Voorbeelden zijn

- aflossingen op leningen;
- de instelling van vorderingen;
- de uitgaven en ontvangsten op bankrekeningen in beheer bij een kasbeheerder.

Het gevolg is dat ook dit jaar weer (onnodig) veel correcties nodig waren om de saldi-balans juist en volledig te krijgen.

We zien de kwaliteit van het beheer in de loop der jaren slechter in plaats van beter worden.

De oorzaken hebben een structureel karakter. Wij noemen:

- het niet kennen en pakken van de rollen en verantwoordelijkheden;
- het ontbreken van kennis en ervaring (kwaliteit);
- het ontbreken van capaciteit (kwantiteit).

Een belangrijke maatregel om de kwaliteit van de financiële administratie, en daarmee de kwaliteit van de saldi-balans te verhogen, is om gedurende het jaar periodiek een periode-afsluiting te doen. Bij een afsluiting worden de grootboekrekeningen geanalyseerd. Problemen die nu één keer per jaar onder grote druk (ook bij de auditdienst!) moeten worden opgelost, kunnen dan gedurende het jaar worden opgelost.

4.3.3 *Vertegenwoordigingen: vervuilde administraties*

In 2012 zijn de administraties van VNW/VNP en VNO² geïntegreerd. Het opschonen van de administraties is nog niet afgerond. Er staan 'oude' posten (vanaf 2007) in de administratie, die afgehandeld zijn en dus hadden moeten zijn weggeboekt. Over sommige posten bestaat onduidelijkheid of deze wel zijn afgehandeld. Deze kunnen op termijn nog tot (onverwachte) uitgaven leiden. Toezeggingen om een registratie van de langlopende contracten in te richten, zijn niet nagekomen. Als gevolg hiervan is per 31 december 2012 de opgave van de openstaande verplichtingen niet tijdig opgeleverd en derhalve ook niet opgenomen in de verantwoording.

4.3.4 *Onzekerheid over de rechtmatigheid projectuitgaven Sona³ (en daarmee afgewikkelde voorschotten)*

Sinds de oprichting in 2004 heeft het fonds Sona ruim € 450 miljoen van Koninkrijksrelaties ontvangen. Sona kan de rechtmatigheid van de gerealiseerde projectuitgaven (circa € 270 miljoen sinds 2004) niet voldoende aantonen. Sona zegt wel veel te doen op dit gebied, alleen blijkt dit onvoldoende zichtbaar uit de projectdossiers. Wij hebben hierover reeds eerder gerapporteerd. Wij hebben Koninkrijksrelaties geadviseerd de bijdrage 2010 aan Sona niet vast te stellen totdat de herstelacties zijn uitgevoerd en dat KPMG deze heeft gecontroleerd. Koninkrijksrelaties heeft het bestuur van Sona in 2012 decharge verleend over het gevoerde beheer over 2010. Aangezien er onzekerheid bestaat over rechtmatigheid van de gerealiseerde projectuitgaven in 2010 (circa € 50 miljoen) en het bedrag de rapporteringstolerantie overschrijdt, moet dit in de bedrijfsvoeringsparagraaf worden toegelicht.

Begin 2012 zijn verbeteracties afgesproken die onder meer de rechtmatigheid van de uitgaven beter moeten waarborgen. In 2013 moet uit het rapport van de accountant van Sona blijken in hoeverre deze maatregelen effectief zijn geweest. Wij adviseren omwille van de transparantie de niet eerder in een verantwoording genoemde onzekerheden uit de oude jaren, die nu definitief zijn, in de bedrijfsvoeringsparagraaf te melden.

---

2 Vertegenwoordigen van Nederland te Willemstad, Philipsburg en Oranjestad

3 Stichting ontwikkeling Nederlandse Antillen

4.3.5

Oprichting besloten vennootschap zonder overleg met de Rekenkamer, zonder ministerraadsbesluit en zonder de Staten-Generaal te informeren

Op 17 september 2012 is op initiatief van de Rijksdienst Caribisch Nederland de Saba Statia Cable System BV opgericht. De opdracht is schriftelijk gegeven aan de Stichting Administratiekantoor HVBN. Het doel van de BV is de aanleg, beheer, onderhoud, reparatie en exploitatie van de door Koninkrijksrelaties gefinancierde zeekabel. De enig aandeelhouder van de BV is de Stichting Administratiekantoor HVBN. De bestuurders van de BV zijn Agaya NV uit Curaçao en Whep BV uit Den Haag. Agaya NV is een private onderneming, die betrokken is bij het toezicht namens de RCN op het leggen van de zeekabel. Whep BV is een Nederlandse participatiemaatschappij. Met de Stichting Administratiekantoor HVBN is schriftelijk overeengekomen dat deze op een door de RCN te bepalen moment de aandelen om niet moet overdragen aan de RCN en de eilandbesturen.

Artikel 34 CW schrijft voor dat voor het (doen) oprichten van een BV de minister eerst overleg met de Rekenkamer moet voeren, dan een besluit van de ministerraad moet vragen en tot slot een schriftelijke melding daarvan aan de Staten-Generaal moet verstrekken.

De Kamer is in 2010 wel geïnformeerd over het voornemen tot oprichting van een rechtspersoon door de RCN. Toen was het plan om de zeekabel (waarvan de aanleg circa € 10 miljoen kost) om niet aan de rechtspersoon over te dragen. De rechtspersoon zou de exploitatie ter hand nemen. Op een later moment zou de eigendom van de rechtspersoon worden overgedragen aan het bestuur van de eilanden.

Eind 2012 is door RCN en de directie van SSCS bv een contract afgesloten waarin onder meer is overeengekomen dat de BV bij wijze van voorfinanciering op toekomstige onderhoudswerkzaamheden een bedrag van USD 1,2 miljoen (circa € 1 miljoen) gestort kreeg. Daar de BV nog niet over een bankrekening beschikt, is dit bedrag eind 2012 gestort op een derdenrekening in beheer bij de Stichting Armada (HBN Law). Wij hebben een businessplan en een begroting opgevraagd als onderbouwing voor deze voorfinanciering. Die zijn niet overlegd evenmin als andere onderbouwingen.

Wij trekken hierbij de volgende conclusies:

- artikel 34 van de Comptabiliteitswet is niet nageleefd;
- de oprichtingprocedure is, zowel vanwege het gebruik van tussenpartijen als vanwege het pas op termijn in staatshanden komen, weinig transparant;
- de betaling van circa € 1 miljoen is onrechtmatig;
- het toezicht op de juiste besteding van Nederlands overheidsgeld is niet geregeld.

Wij adviseren om zo spoedig mogelijk de Rekenkamer te informeren, een besluit ter accordering in te brengen in de ministerraad en de Staten-Generaal schriftelijk te informeren. Wij adviseren voorts om de aandelen op zo kort mogelijke termijn op naam van de Staat der Nederlanden te laten zetten en om een commissaris voor de BV te benoemen die wordt belast met het financieel toezicht namens de minister.

4.4

Afwikkeling tekortreeks en boedelscheiding nog niet afgerond

4.4.1

Geen voortgang op afwikkeling tekortreeks

Er is nog geen begin gemaakt met het afwikkelen van de tekortreeksen, terwijl dit al in 2011 had moeten gebeuren. Ook het College Financieel Toezicht adviseert om snel tot afwikkeling te komen.

De tekortreeks (voor 2008 tot en met 2010) diende om te zorgen dat de BES-eilanden over deze jaren een sluitende begroting konden hebben en er geen nieuwe betalingsachterstanden zouden ontstaan. De op deze titel verstrekte leningen worden door Nederland kwijtgescholden indien van het College Financieel Toezicht een positief advies daartoe wordt verkregen.

Ingevolge artikel 20 lid 2 AMvRB BES moet het College Financieel Toezicht de jaarrekeningen van de afzonderlijke eilandgebieden laten controleren door een registeraccountant. Aan deze eis is voldaan waardoor niets de afwikkeling van circa € 1 miljoen in de weg staat.

Hoe langer Koninkrijksrelaties wacht met afwikkeling, des te complexer die wordt. De informatie over en kennis van dit dossier is aan het verdwijnen.

4.4.2

Inzicht in status boedelscheiding niet transparant

De voortgangsrapportage van de vereffeningcommissie is niet transparant. Gevolg is geen inzicht in de voortgang van de afhandeling van mogelijke vorderingen en schulden. Niet alleen bij BZK, maar ook bij de andere departementen. Hierdoor bestaat onzekerheid over de volledigheid.

De vereffeningcommissie adviseert sinds 2011 de ministers van Financiën van Curaçao en Sint Maarten en de minister van BZK over de afrekening van overbedeelde en onderbedeelde waardes, zoals onroerende zaken, deelnemingen in overheids NV's, liquide middelen en eventuele vorderingen en schulden van het land Nederlandse Antillen. In 2011 is door BZK een inventarisatie gemaakt van de claims van alle departementen. Deze is voorgelegd aan de vereffeningcommissie. De vereffeningcommissie zal deze claims onderzoeken en een advies uitbrengen. Eind 2013 zullen de werkzaamheden van de commissie naar verwachting zijn afgerond.

Koninkrijksrelaties heeft regelmatig overleg met de vereffeningcommissie en vraagt zelf ook om meer transparantie, maar tot op heden is weinig vooruitgang te bekennen. Wij adviseren, vooral omdat Koninkrijksrelaties de kosten van de leden van de vereffeningcommissie betaalt, om hier meer druk te zetten.

5 Onderzoek totstandkoming informatie over beleid en bedrijfsvoering

De in het jaarverslag opgenomen niet-financiële informatie is niet strijdig met de financiële informatie.

Als onderdeel van onze wettelijke taak onderzoeken wij of geselecteerde processen gericht op de totstandkoming van informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering voldoen aan de normen uit de comptabele wet- en regelgeving. Daartoe onderzoeken wij of deze niet-financiële informatie op een deugdelijke (dat wil zeggen op ordelijke en controleerbare) wijze tot stand is gekomen. Deze normen zijn verder uitgewerkt in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2013.

Er zijn in het jaarverslag 2012 geen kritische prestatie-indicatoren opgenomen. Wij hebben ons daarom beperkt tot het vaststellen van de niet-strijdigheid.

Bijlage

Aan: de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verklaring betreffende de in het jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag 2012 van Koninkrijksrelaties gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de verantwoordingsstaat over 2012 met de financiële toelichtingen daarbij;
- de saldbalans per 31 december 2012 met de toelichting daarbij;
- de in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen rapportage over de comptabele rechtmatigheid en de getrouwe weergave van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering over 2012.

De minister is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Onze verantwoordelijkheid is aan de minister een oordeel te geven over de financiële overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Oordeel

Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van Koninkrijksrelaties over 2012 in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Tevens vermelden wij naar aanleiding van ons onderzoek dat de overige onderdelen van het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 15 maart 2013

Auditdienst Rijk

auditmanager

clustermanager

Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
(070) 342 77 00